

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Lentoliikenne Liikenne 12 - suunnitelmassa

Parlamentaarinen ryhmä 16.5.2024

Visio vuoteen 2050

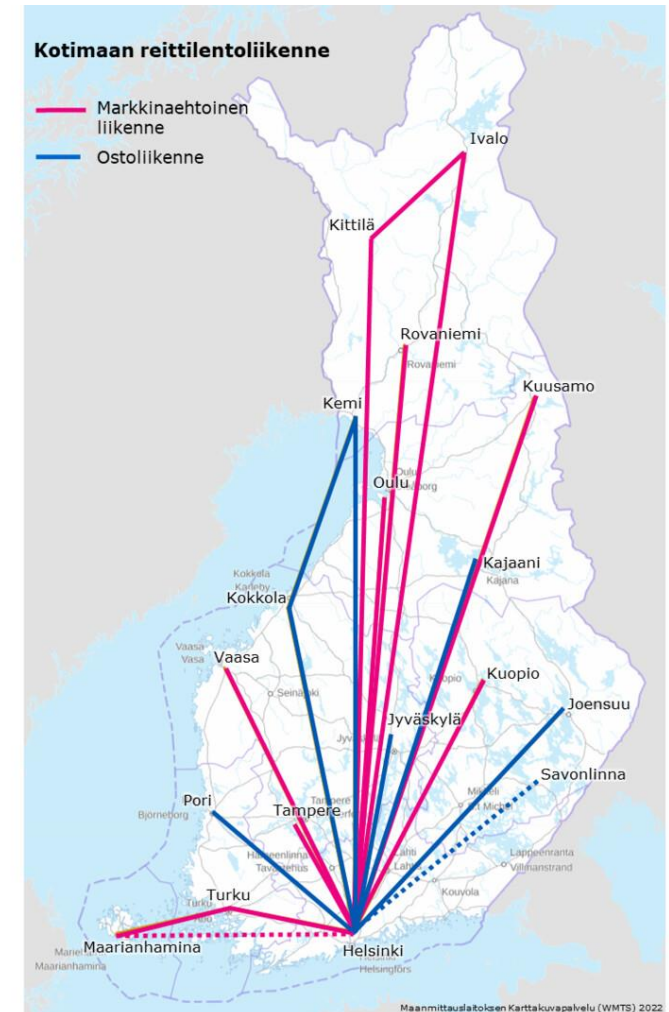
Kestävä ja saavutettava Suomi

- Vuonna 2050 Suomen liikennejärjestelmä on toimiva, turvallinen ja kestävä sekä edullisesti **kaikille väestöryhmille saavutettava**.
- Taloudellisesti kestävä ja tehokas liikennejärjestelmä tukee koko Suomen saavutettavuutta ja kehitystä **eri alueiden vahvuudet, elinkeinoelämän tarpeet ja luonnon kantokyky huomioiden**.
- **Suomesta pääsee maailmalle ja maailmalta Suomeen** - nopeasti ja helposti - myös digitaalisesti. Edistykselliset innovaatiot ja uudet teknologiat mahdollistavat saumattoman liikkumisen kulkumuodosta riippumatta koko Suomessa.

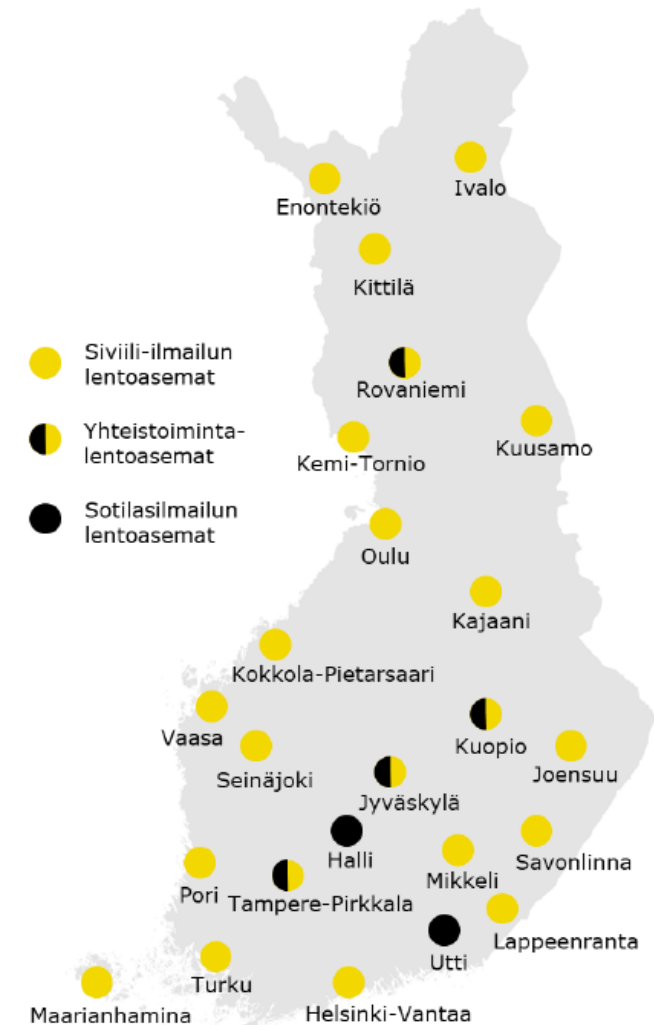
Tilannekuva: Lentoliikenne

- Kotimaan reittilentoliikenne on ennen koronapandemiaa perustunut pääosin markkinaehtoiseen liikenteeseen pääsääntöisesti kahden markkinaehtoisen operaattorin toimesta. Koronapandemian aikana ja sen jälkeen viiden kentän markkinaehtoinen liikenteen lakkautuminen korvattiin valtion tilapäisellä ostoliikenteellä vuoden 2026 maaliskuun loppuun.
  - Helsingin ja Joensuun, Helsingin ja Jyväskylän, Helsingin ja Kajaanin lentoasemien välillä sekä kolmioreittinä Helsingin ja Kokkola-Pietarsaaren sekä Kemi-Tornion lentoasemien välillä
- Säännöllistä ostoliikennettä on ollut pidempään ainoastaan Savonlinna-Helsinki välillä valtion ja Savonlinnan kaupungin yhteishankinta ja Pori-Helsinki välillä Porin kaupungin hankkimana. Lisäksi Ahvenanmaan maakuntahallitus on ostanut liikennettä Maarianhaminasta Tukholmaan. Valtio varasi rahoituksen Savonlinnan mallin mukaiseen lentoliikenteen järjestämiseen Porille vuodeksi 2025.
- Ostoliikenteen jatkamiselle myönnetty määräraha maalikuun 2026 loppuun 38 M€
- Savonlinnan ostoliikenteelle on varattu budjetissa vuosittain enintään 1 M€
- **Liikenne 12 –suunnitelman rahoitusohjelmassa lentoliikenteen ostoille on varattuna enintään 1 M€ vuodessa 2026 jälkeen (1 M€ ollut osoitettu Savonlinnalle vuosittain)**

Tilannekuva: Lentoasemat

- Suomessa on 24 lentoasemaa, joista 20 on Finavian omistuksessa ja Lappeenranta ja Enontekiö kunnan omistuksessa. Mikkelin ja Seinäjoen lentoasemat ovat myös Finavian ulkopuolisia lentoasemia eikä niillä ole säännöllistä reittiliikennettä.
- Ennen koronaa valtionyhtiö Finavia on tukenut maakuntakenttiä Helsinki-Vantaa lentokentän tuloilla, matkustajamäärän vähentyminen Helsinki-Vantaalla (korona, RUS ilmatilan sulkua) on vaikuttanut merkittävästi Finavia kykyyn kattaa maakuntakenttien kuluja.
- Finavian verkoston ulkopuolisille lentoasemille- ja paikoille on ollut käytettävissä harkinnanvaraista avustusta 0,9 M€ vuodessa
- Finavian tappiot ostoliikennekentillä vuodessa investoinnit mukaan lukien 20 M€
  - > **Verkoston palveluiden rahoitus on toteutettu Helsinki-Vantaan tuotoilla. Uudessa tilanteessa rahoitus ei ole kestävällä pohjalla. Nykyinen verkostoperiaate ei voi jatkua sellaisenaan.**
- **Liikenne 12 –suunnitelman rahoitusohjelmassa Finavian verkoston ulkopuolisille lentoasemille- ja paikoille on rahaa varattuna enintään 0,9 M€ vuodessa**

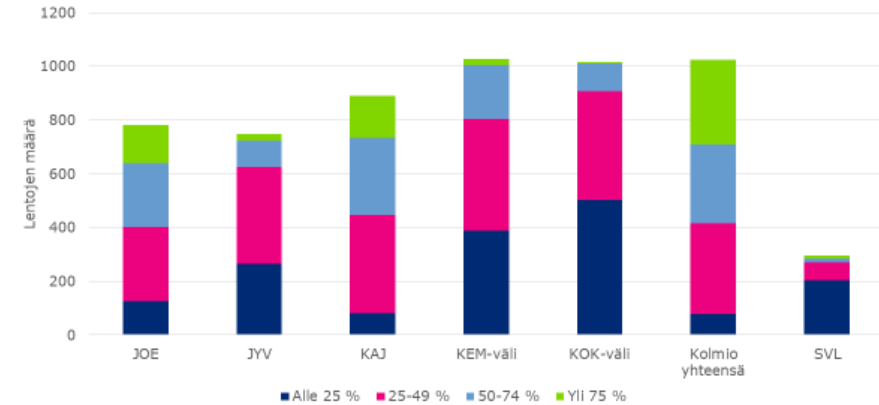

Taustakartta: European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO, 2020

Markkinaehtoisuus ja lentoasemaverkoston tulevaisuus?

- Lentoliikenteen lähtökohtana on markkinalähtöisyys.
- Lentoliikenteen ostot aiheuttavat ostoihin käytettävän rahoituksen lisäksi Finavialle huomattavia tappioita lentoasemien ylläpidon muodossa. Ne eivät ole kestäväällä tasolla nykyisessä toimintaympäristössä. Käytännössä ostot vaikeuttavat markkinaehtoisen liikenteen alkamista ostoliikenteen aikana ja uusien (vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien) liiketoimintamallien kehittämistä näillä yhteysväleillä
- Alueelliset lentoasemat Finavia on jaotellut kolmeen kategoriaan perustuen matkustajamäärätilastoihin vuosilta 2000–2022. Lisäksi jaottelun taustalla on matkustajamääriin liittyvä analyysi matkustamisen ajureista eri lentoasemilla. (Finavia 2023):
  - 1) Matkustajamääriltään kasvavat lentoasemat (*Oulu, Rovaniemi, Kittilä, Ivalo, Kuusamo*)
  - 2) Matkustajamääriltään ennallaan pysyvät lentoasemat (*Turku, Vaasa, Tampere, Kuopio*)
  - 3) Matkustajamääriltään laskevat lentoasemat (*Joensuu, Kajaani, Jyväskylä, Kemi-Tornio, Kokkola-Pietarsaari, Maarianhamina, Pori, Savonlinna*)

Lentojen jakautuminen täyttöasteittain, Kausi 8/2023 – 4/2024 yhteensä

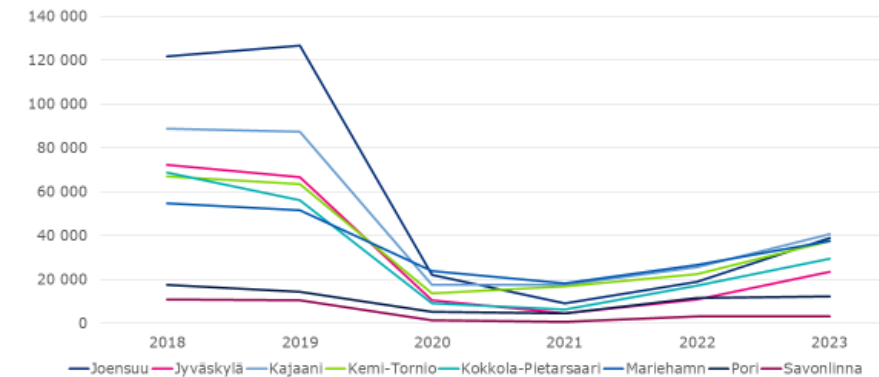

TRAFICOM

10.5.2024

8

Kenttäkohtaiset lentomatikustajamäärät 2018-2023
Data: FINAVIA

TRAFICOM

10.5.2024

2

Liikenne 12 –suunnitelman toimenpideohjelmaluonnos (täydentyy..)

Lentoliikenne toimenpideohjelmassa 1/3

Kasainvälinen yhteistyö ja vaikuttaminen

- Yhteistyötä valtioneuvostotason tasolla tiivistetään kansainväliseen saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä ja sidosryhmäyhteistyötä kehitetään
- Valtio vaikuttaa kansainvälistä ja Euroopan unionin lainsäädäntöä ja valtiosopimuksia valmisteltaessa ja kansainvälisissä sääntelyä tuottavissa järjestöissä kuten kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö aktiivisesti siten, että se tukee valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita sekä parantaa erityisesti Suomen kansainvälistä saavutettavuutta ja kilpailukykyä ottaen huomioon Suomen sijainti unionin reunalla ja pitkät etäisyydet merkittäville markkina-alueille Euroopan sisällä. Puhtaaseen siirtymään sekä tasapuolisiin kilpailuedellytyksiin liittyvä sääntelyä tulee tarkastella pienten toimijoiden ja jäsenmaiden näkökulmasta.
- Valtio pyrkii pitkäjänteisesti matkailun edellytysten ja kansainvälisen saavutettavuuden parantamiseen muun muassa kansainvälisin lentoliikennesopimuksin.
- Tarkastellaan lentoyhtiöihin liittyvien investointien vapauttamista niiden kilpailukyvyn vahvistamiseksi

Lentoliikenne toimenpideohjelmassa 2/3

Matkaketjut

- Multimodaaleja vähäpäästöisiä matkaketjuja kehitetään edistämällä lentoratahanketta hankeyhtiömallilla.
- Valtio vertailee kaukoliikenteen hankinnoissa eri kulkumuotoja suhteessa suunnitelman tavoitteisiin sekä toimivien, turvallisten ja kestävien matkaketjujen edistämiseen
- Pyritään luomaan hyvät toimintaedellytykset uusille markkinaehtoisille lentoliikenteen toimintamalleille, kuten tilaus/kutsuliikenteelle, joka voi käyttää vaihtoehtoisia polttoaineita tai käyttövoimia.
- Turvataan huoltovarmuuden, vientiteollisuuden ja matkailun kannalta tärkeät lentoyhteydet tarvittaessa ostopalveluliikenteellä niillä reiteillä, joille markkinaehtoista liikennettä ei synny. Haetaan kaupunkeja yhdenvertaisesti kohtelevaa sopimusmallia. Maakunta-lentojen ostopalveluliikenne valtion täysimääräisesti tukemana päättyy keväällä 2026. Hallitus tarkastelee Suomen sisäisen lentoliikenteen osalta kaupunkien saavutettavuutta yhdenvertaisuus huomioiden kevään 2025 puoliväliriihessä.

Lentoliikenne toimenpideohjelmassa 3/3

Jakeluinfra

- Sisällytetään lentoliikenne hallitusohjelman ja jakeluinfra-asetuksen vaatimusten pohjalta laadittavaan vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfraohjelmaan, samassa yhteydessä arvioidaan myös lentoliikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien kehitysnäkymiä
- Päivitetään valtioneuvoston periaatepäätös lentoliikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämisestä, kuten valtioneuvoston periaatepäätöksessä VNK/2024/27 linjattiin

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET